

2 Vragenuur

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Slob aan de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over **het bericht dat Greenpeace standbeelden met zware stenen dumpt op visserijgronden**.

☐

De **voorzitter**:

Het woord is aan de heer Slob.

☐

De heer **Slob** (ChristenUnie):

Voorzitter. Greenpeace is in zijn onwijsheid begonnen met het dumpen van een set houten zeepaarden van circa 4 meter hoog, bevestigd aan natuursteen van 2 à 3 meter, op de Klaverbank, een zandbank gelegen in een visrijk deel van de Noordzee. Greenpeace zegt dat dit een unieke actie is, bedoeld als statement met betrekking tot de discussie over Natura 2000 en de vraag welke gebieden wel en niet moeten worden gesloten voor visserij. De vissers zeggen dat dit levensgevaarlijk is: als een schip met zijn vstuig achter zo'n beeld blijft hangen, zijn daar grote risico's aan verbonden; dan kan een schip zelfs gaan kapseizen, met alle gevolgen van dien. De vraag is gerechtvaardigd of Greenpeace hiermee zijn naam, "Groene vrede", recht doet. Ik denk het niet. Ik vind het een onnodige actie en vraag me af of het wel een legale actie is. Het is ook weinig vredelievend om, als de overleggen nog bezig zijn, dit soort provocerende acties te voeren, die zowel voor de natuur als de visserij erg slecht zijn. Heel veel ondernemers worden erdoor gedupeerd. Ze leggen ook een onverantwoorde druk op de discussies.

Mijn vraag aan de voor visserij verantwoordelijke staatssecretaris is: wat is het oordeel van het kabinet over deze acties? De acties waren aangekondigd. Wat heeft de staatssecretaris in de weken hiervoor, in aanloop naar nu, gedaan om deze acties te voorkomen? En wat is zijn oordeel over de veiligheid van de vissers die, als zij niet oppassen, in heel gevaarlijke situaties kunnen terechtkomen?

☐

Staatssecretaris **Bleker**:

Voorzitter. Wat is het oordeel van de regering over deze actie? Deze actie is in strijd met de wet; wat Greenpeace doet, mag niet. Wat heeft de regering gedaan in aanloop hiernaartoe? Een patrouillevliegtuig van Rijkswaterstaat heeft recentelijk een Greenpeaceschip aangetroffen met de standbeelden van die zeepaarden op het dek. Daarvan is een opname op film gemaakt. Er heeft helaas geen betrapping op heterdaad kunnen plaatsvinden. Vanwege de ruwe zee is het niet mogelijk om onder water via sonar en dergelijke opnamen te maken. Als de zee rustiger wordt, zal een schip van Rijkswaterstaat ter inspectie naar het gebied worden gestuurd. Dat is de feitelijke situatie. Ik zal met mijn collega van Infrastructuur en Milieu overleggen

om een procedure in gang te zetten tot het opleggen van bestuursdwang, wat betekent dat Greenpeace korte tijd de gelegenheid krijgt om de beelden te verwijderen. Indien het dat niet doet, zullen ze op kosten van Greenpeace worden verwijderd.

Ik wil hier nog het volgende bij zeggen. Dit mag niet, het hoort niet, het is in strijd met de wet. Greenpeace heeft door het verstrekken van informatie over de precieze ligging van de beelden wel een zeker voorzorgprincipe in acht genomen, om te voorkomen dat derden in gevaar komen doordat ze met hun schepen of wat dan ook de beelden raken. Deze kanttekening dient hier wel bij geplaatst te worden.

De heer **Slob** (ChristenUnie):

De staatssecretaris geeft aan dat op een bepaald moment een schip is gesignaleerd. Een paar weken geleden wisten we natuurlijk al dat men bezig was met de voorbereiding van deze acties. Ik ben benieuwd of de staatssecretaris in die tijd in overleg is gegaan met vertegenwoordigers van Greenpeace.

Wij hebben dit eerder meegemaakt: ik herinner me augustus 2008, toen er stenen werden gedumpt in de zee. De toen verantwoordelijke minister voor visserij zei dat dit onacceptabel was. Zij is toen in overleg gegaan met de Duitse collega's, want dit vond niet plaats op Nederlands grondgebied, in Nederlandse wateren. Zij heeft toen gezegd: als dit nog een keer gebeurt, leggen we die schepen gewoon aan de ketting. Ik vraag deze staatssecretaris: wilt u uitvoering geven aan de toen gesproken woorden? De staatssecretaris geeft aan dat hij misschien bestuursdwang zal uitoefenen, maar kan hij ervoor zorgen dat deze gevaarlijke obstakels zo snel mogelijk worden opgeruimd, dat de kosten daarvan bij Greenpeace worden neergelegd en dat de schade die vissers nu ondervinden, op Greenpeace verhaald wordt? Ik neem aan dat Greenpeace ook nog een boete zal krijgen voor het vervuilen van de zee.

Ik wil er geen misverstand over laten bestaan dat wij zorgvuldig met onze gebieden moeten omgaan, maar dat moeten wij doen in overleg, waarbij wij proberen er gezamenlijk uit te komen door het vinden van draagvlak. Het is zeer te betreuren dat Greenpeace dat proces op een vrij grove en zelfs illegale manier doorkruist. Wij zouden daar weinig coulance mee moeten hebben.

Staatssecretaris **Bleker**:

Wij zullen de stappen zetten die ik zopas heb aangekondigd: overleg met de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over het opleggen van bestuursdwang en bezien wat er in dat geval gebeurt, vervolgens beoordelen of er inderdaad sprake is van schade en vervuiling – wij moeten ook een beetje nuchter blijven – en daarna bekijken wat de vervolgstappen dienaangaande zijn. Het is volstrekt duidelijk dat wij dit niet accepteren.

Er is eerder iets met een zeepaard gedaan, maar die had men gewoon bovengronds geplaatst, zodat iedereen ervan kon genieten. Wij wisten dat Greenpeace met de actie SOS Noordzee bezig was, maar dat was voor ons geen reden om tegen Greenpeace te zeggen dat wij met haar in overleg treden als zij niet doorgaat met haar actie. Zo werk ik niet samen met Greenpeace. Greenpeace heeft de gelegenheid om overleg met mij te voeren over het toekomstige visserijbeleid, maar wij laten ons dat niet afdwingen door dit type acties.

Bleker

De heer **Slob** (ChristenUnie):

Ik vind dat de staatssecretaris veel te terughoudend reageert op wat hier gaande is. Wij hebben dit eerder meegemaakt. Toen heeft de voorganger van de staatssecretaris duidelijke woorden gesproken en aangegeven dat wij ons niet onder druk laten zetten om te overleggen over belangrijke onderwerpen. Zij heeft letterlijk gezegd dat de desbetreffende schepen aan de ketting gelegd zouden worden. Is de staatssecretaris dit nu ook van plan? Wil hij Greenpeace erop wijzen dat zij niet op deze manier moet handelen als wij samen draagvlak willen vinden voor een moeilijke onderwerp, namelijk het vinden van een evenwicht in de combinatie van ecologie en economie bij het aanwijzen van de Natura 2000-gebieden en het aanwijzen van de gebieden die bevestigd mogen worden? Dat doen wij niet op deze manier. Dat vinden wij gewoon niet acceptabel.

Staatssecretaris **Bleker**:

Wij treden op tegen wat er nu gebeurt. Dat doen wij met de formele middelen die er zijn. Daar dralen wij niet in, dat doen wij. Ik heb geen behoefte om daarover allerlei ronkende taal uit te slaan. Dat doe ik niet. Wij treden nu op. Daarmee maken wij tegenover Greenpeace duidelijk dat dit niet hoort en dat wij op deze manier niet met elkaar willen werken. Dat is de weg die wij de komende dagen gaan. Dat lijkt mij klip-en-klaar. Voor het aan de ketting leggen van schepen moeten wij een rechtsbasis hebben. Wij hebben nu deze situatie en daar treden wij duidelijk, helder en zuiver tegen op.

De heer **Koppejan** (CDA):

De staatssecretaris treedt op en zal bestuursdwang toepassen. Als het patrouillevliegtuig waaraan hij zojuist refereerde vandaag boven de Noordzee vliegt en ziet dat een schip van Greenpeace opnieuw grote rotsblokken dumpst, treedt hij dan direct op? Heeft hij dan de kustwacht paraat, die daar direct op afgaat?

Staatssecretaris **Bleker**:

Wij houden extra inspecties in het gebied, ook met het patrouillevliegtuig van Rijkswaterstaat. Wij zijn met een schip in de buurt van het gebied, dus als wij Greenpeace op heterdaad kunnen betrappen, zullen wij natuurlijk ingrijpen.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Ik moet de dag nog meemaken dat zeepaardjes het leven van vissers in gevaar brengen. Ik ben blij dat de staatssecretaris, ook al zegt hij het wat aarzelend, het daarmee eens is. Greenpeace heeft duidelijk de coördinaten doorgegeven, dus er is geen sprake van dat daar een gevaarlijke situatie ontstaat.

Greenpeace vraagt aandacht voor het feit dat wij al 40 jaar geleden een handtekening hebben gezet onder een verdrag dat zegt dat wij het leven in de zee beschermen, terwijl wij dat nog steeds niet doen. Wanneer zal dat gebeuren?

De staatssecretaris zegt dat hij patrouillevliegtuigjes inzet. Ik ben benieuwd of hij die ook inzet voor het controleren van de vissersschepen, bijvoorbeeld op het illegaal overboord gooien van kleine vis omdat de vissers liever grotere vissen hebben. De Algemene Rekenkamer heeft immers gezegd dat de controle op zee te weinig is.

Staatssecretaris **Bleker**:

Om hetgeen mevrouw Ouwehand vraagt met voortvarendheid uit te voeren, is een afronding van de wetswijziging nodig. Daarvan is zij op de hoogte. Zodra dat het geval is, kunnen wij die stappen zetten. Dan kunnen wij dus ook het verdrag en de intenties ervan effectueren. De controle op de visserij vindt plaats met alle mogelijke moderne middelen, waaronder vliegtuigen.

De **voorzitter**:

De volgende set vragen is een vraag aan de minister van Financiën. Die is echter nog niet aanwezig. Daarom vervolgen wij met de vragen die als derde op de lijst staan, die van mevrouw Kuiken aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.